

ת"פ 18119/01/14 - מדינת ישראל נגד מחמד סיאם

ת"פ 18119-01-14

בבית המשפט המחוזי

בירושלים

16 אפריל 2018

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

המאשימה

בעניין: מדינת ישראל

נגד

הנאשם

מחמד סיאם

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד עו"ד רינת בן יעקב

הנאשם וב"כ עו"ד נמיר אדלבי

גזר דין

1. כללי

הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב-אישום (מתוקן), המייחס לו תקיפה בנסיבות מחמירות ממניע גזעני, עבירה לפי סעיף 379 בנסיבות סעיף 382(א), ובנסיבות סעיף 144(א) לחוק העונשין.

2. כתב-האישום

לא נמצא טעם להביא את כל שפורט בפרק העובדות של כתב-האישום, ועם זאת נדרש לתת ביטוי לתמצית הדברים. ביום 10.1.2013, לפני כחמש שנים, בוקר בו ירד שלג בירושלים, הלכו סמוך לשעה 12:00 שני מתלוננים בעלי חזות חרדית בתחומי העיר העתיקה. לאחר שיצאו משער שכם לכיוון המדרגות העולות לכיוון שכונת מוסררה, התקרבו אליהם הנאשם וכעשרים אחרים והקיפו אותם. הנאשם ואחרים יידו על המתלוננים כדורי שלג אשר פגעו בהם בפניהם, ראשם וגופם. בנוסף, היכו תוקפים אלה את המתלוננים בידיהם, בעטו בהם, ולקחו לאחד מהשניים את הכיפה והכובע ומהאחר ניסו לקחת את המשקפיים. כתוצאה מהאירוע נגרמו למתלוננים כאבים ולאחד מהם שאף נפל במדרגות נגרמה חבלה ונגרמו לו כאבים ברגלו.

עמוד 1

3. הסכמות שקדמו לטיעונים לעונש

עובר להודיית הנאשם ביום 3.5.2017 הגיעו הצדדים להסכמה לפיה, בהינתן שיפקיד הנאשם בקופת בית- המשפט ₪ 10,000 לפיצוי המתלוננים, תגביל עצמה המאשימה לשמונה חודשי מאסר. לא עלה בידי הנאשם להפקיד את הסכום המוסכם ובנסיבות אלה ראתה עצמה המאשימה, ובצדק, את הסכמתה כבטלה.

ועם זאת, כהערה שיש בה כדי להקדים במעט את המשך הדברים, יש, לטעמי, בהסכמה זו כדי לשקף כללית את רמת הענישה הנראית למאשימה כהולמת.

4. לשאלת מתחם הענישה

א. לטענת המאשימה ראוי לקבוע את המתחם על הטווח שבין עשרה חודשים לבין עשרים חודשי מאסר לריצוי בפועל.

ב. כבר בשלב זה נלמדת בעייתיות מטיעוני המאשימה לאחר שבהסדר הטיעון העמידה את התקרה על שמונה חודשי מאסר בכפוף לתשלום פיצויים. אמנם, אי תשלום הפיצויים מפקיע את הסדר הטיעון, ועם זאת, מתקשה אני לקבל כלאחר יד, שבשל רכיב כספי זה וכשעל הפרק עבירה שנגרמה ממניע גזעני ניתן היה לקבוע את תקרת העונש על שמונה חודשי מאסר בפועל, ועתה, רק בשל אי יכולת הנאשם לעמוד בתשלום הכספי, רף המינימום גבוה יותר. לשון אחר: חזקה על המאשימה שלא הייתה מסכימה לשמונה חודשי מאסר בפועל, כמקסימום, אלא אם כן סברה שמצוי עונש זה במתחם הענישה הסביר.

ג. ואכן, לדעתי, עם כל החומרה הרבה שבעבירה, ועל פני הדברים, לטעמי, רבה היא מאוד, לא נגרם בה נזק חריף ובלתי הפיך למתלוננים. עם כל החומרה הרבה הגלומה בפגיעה בהם, פיזית ונפשית, ועם כל החומרה היתרה הגלומה בכל עבירה המתאפיינת במניעים גזעניים, נוטה הדעת לכך, שראוי למתחם הענישה שיתחיל בעבודות שירות, גם אם קרוב לרף המקסימום (ששה חודשים), אך במקביל את רף המקסימום שהציגה המאשימה, נכון אני לאמץ ללא שינוי. זאת, באשר, על פני הדברים קיימים, למרבה הצער, אירועי אלימות ממניע

גזעני שבהם, אפילו אם לא נגרם נזק קונקרטי חריף ובלתי הפיך, יש הצדקה לענישה המתקרבת לרף הגבוה שציינה התביעה [ראה ת"פ 46898-07-14 מדינת ישראל נ' שלודי ואח'].

5. טענות ההגנה, והתייחסויות ראשונות לטענות אלה

א. תחילה נטען, ובצדק, שיש לזקוף לזכות הנאשם את הודייתו ואת נכונותו לקבל את האחריות למעשיו. אכן, על הפרק, טיעון שיש לייחס לו משקל ניכר.

ב. עוד נטען לחלופי הזמן, כחמש שנים מאז מועד ביצוע העבירה. ער אני לכך, שנחלקים הצדדים בשאלה, האם ועד כמה נכון לייחס משקל לטיעון זה. לטענת המאשימה חלק נכבד מחלופי הזמן נבע מגורמים שיש ליחסם לנאשם ומכאן שלא יהיה נכון לזקוף לזכותו את חלופי הזמן לאחר שבמעשיו הוביל לכך. בנקודה זו, אין התמונה חד משמעית. עם זאת, אינני מזהה בנסיבות העניין, שנבע חלופי הזמן בעיקר מטעמים המצדיקים הקלה חריגה בעונשו של הנאשם. ולכל היותר, יוטעם, שאם קיים בהקשר זה בפי ההגנה טיעון שעליו לא ניתן לחלוק הוא, שמאז ועד עתה לא ביצע עוד הנאשם עבירות נוספות.

ג. ולאחר כל זאת, טענה ההגנה לעובדה שאין מי שיטפל בשני ילדי הנאשם, מלבדו, ובשל החשיבות שבטענה זו לדעת ההגנה, אתייחס לכך בפסקה נפרדת.

6. נסיבותיו האישיות של הנאשם - חד הורי לשני ילדיו, חוות דעת לשכת הרווחה, ותסקירי שירות

המבחן

א. עוד בדיון קודם ציין בא כוחו הנכבד של הנאשם, שהנאשם הוא היחיד שמטפל בשני ילדיו, וביקש את בית-המשפט לשוב ולמצות את בדיקת הנושא בתסקיר שייוחד לעניין זה.

ב. אין הדעת נותנת שיתעלם בית-המשפט מטענה, לפיה יכול שישארו שני ילדים ללא אף הורה, אם יישלח אביהם לכלא, ובידענו שהאם אינה בתמונה כלל. ואולם, באשר, מדברי

הסנגור עצמו, עלה שאין המדובר בנושא הקשור במישרין בנאשם, אלא למעשה בילדיו, מצאתי לנכון למקד את הבדיקה בחוות-דעת מטעם אגף הרווחה בעיריית ירושלים ולא בתסקיר מצד שירות המבחן. אף אושרה דחייה לצורך זה.

ג. לקראת הדיון אכן הוגשה חוות-דעת, ואולם, מסקנותיה אינן מתיישבות עם הערכת הסנגור הנכבד. על-פי חוות-הדעת אמנם משחק מעת לעת האב עם שני ילדיו, ואולם, נכתב במפורש, שאין הוא דואג לצרכיהם, אינו מגלה די דאגה למצבם הלימודי והבריאותי, ולמעשה מי שמטפל בהם ומעניק להם את האהבה שלה זקוקים הם הינה הסבתא.

ד. בפסקת הסיום אף התבקש בית-המשפט לחייב את האב לשתף פעולה עם הלשכה לצורך הכנת תכנית טיפולית הולמת, ובקשה זו אף קיבלה ביטוי בבקשה מקדימה של הסנגור בתחילת הדיון. דא עקא, אם לצורך בניית תכנית טיפולית כדי לדאוג לילדיו נדרש האב להוראה מתאימה מבית-המשפט, אין זאת אלא שמדברים הדברים בעד עצמם.

ה. כללו של דיון בנקודה זו במסקנתי, שהגם שעל הפרק טענה שנכון הייתי לייחס לה חשיבות רבה ואף לדחות את הדיון ולהזמין חוות-דעת שתתמקד בנושא, לסופו של יום, אין בפניי תמונת מצב שתקל עם הנאשם: עם כל הצער ביחס למצבם של שני הילדים, הנאשם לא מהווה, לדידם, פתרון של ממש. וממילא, אף אין בכך טיעון של ממש לקולא מבחינתו.

ו. בפני בית המשפט גם תסקיר שנערך לפני מספר חדשים. יש בו כדי לשקף את המורכבות, אך אין בו המלצות שיש לקחתן בחשבון.

7. עונשם של מעורבים אחרים

רבים מהמעורבים האחרים לא נתפסו, ואולם, אחדים כן, ואלה נדונו בפני מותב נכבד אחר של בית-משפט זה לפני כשנה (ת"פ 18158-01-14). על שניים, קטינים שניהם, הטיל בית-המשפט ששה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, ואולם, לבקשתם הומר עונש זה בשלושה חודשי מאסר בפועל ויום אחד (גזר דין משלים מיום 30.3.2017). על-יסוד זה, אף נטען על-ידי המאשימה שאם ביחס לקטינים נעדרי עבר פלילי

כך נפסק, אין זאת, אלא שביחס לנאשם שהינו בגיר ולחובתו אף מעט עבר פלילי, גם אם רחוק, יש להטיל יותר. לשון אחר: נטען, שגם אם אתייחס לעונשם של הקטינים על-פי בחירתם - שלושה חודשי מאסר בפועל, וגם אם אבחר להתייחס לעונש המקורי שנגזר עליהם, ששה חודשי מאסר בעבודות שירות, הרי ככל שמשליך הדבר על עונשו ההולם של הנאשם דן, אין מנוס ממאסר שיעלה על זה שנגזר על הקטינים.

מקבל אני, שלטענה זו של המאשימה, יש אחיזה ראויה.

8. הדין המסכם

א. העבירה שביצע הנאשם, הנגועה גם במניע גזעני, חומרה רבה גלומה בה, ואין הדעת נותנת שתגיע פרשה זו לסיומה ללא מאסר בפועל.

ב. וכל זאת, אף אם אקח בחשבון את חלופ הזמן ואף אם אייחס משקל לטענות ההגנה בעניין זה (מקובלות עליי גם טענות המאשימה שאף לנאשם אחריות לחלופ הזמן).

ג. יתר על כן, גם עונשם של שני הקטינים האחרים משליך על המסקנה שמתקופת מאסר רלוונטית, כשעל הפרק תקיפה ממניע גזעני שאף גרמה לנזקם של המתלוננים, אין כל מנוס.

ד. עם זאת, בכל הקשור להיקף המאסר, נכון אני להימנע ממיצוי הדין עם הנאשם. מלכתחילה הסכימה המאשימה שהמירב שיוטל על הנאשם יגיע, לכל היותר, לשמונה חודשי מאסר. גם אם הסדר הטיעון פקע, אינני משוכנע שנכון וצודק שאי יכולת כלכלית לתשלום הפיצויים תוביל להחמרה יתרה בעונש. בנקודה זו יינתן משקל גם להודאת הנאשם, המצביעה בבירור על קבלת אחריות למעידתו, ואין אלה הנסיבות למיצוי הדין.

ה. ואשר לטענות ההגנה שהתייחסו למצבם של הילדים - כאמור לעיל, גם אם הייתה לבית-המשפט נכונות עקרונית לקחת זאת בחשבון, אין בפניי תשתית לפסיקה בכיוון זה וזאת נוכח חוות-דעת לשכת הרווחה.

ו. ובמקביל, ובנוסף למאסר שייגזר על הנאשם, גם ממאסר מותנה רלוונטי ופיצויים אין מנוס. ולכל היותר אראה באי יכולתי להפקדת הסכום עליו הוסכם במסגרת הסדר הטיעון, כאינדיקטיבי לחוסר יכולת כלכלית ואתחשב בכך בהיקף הקנס שאפסוק. גם שירות המבחן בתסקירו, תומך במסקנה זו.

9. סוף דבר, גוזר אני, כדלקמן:-

א. מאסר בפועל למשך שישה חדשים. הנאשם יתייצב לריצוי עונשו ביום 10.6.18.

ב. כמו כן ירצה הנאשם שישה חדשי מאסר, אם יעבור בשנתיים הקרובות עבירה לפי סימן ח' לפרק י או סימן א' לפרק ח לחוק העונשין.

ג. פיצוי לכל אחד משני המתלוננים שפרטיהם יימסרו למזכירות באחריות המאשימה בסך של 1,500 ₪. הפיצוי ישולם בשישה תשלומים מיום 1.8.18.

ניתן היום, א' אייר תשע"ח, 16 אפריל 2018, במעמד הצדדים.

החלטה

בהינתן שיוגש ערעור במועד, עיכוב ביצוע עד מתן פסק דינה של ערכאת הערעור.